

Asfaw Yemiru

När Asfaw Yemiru var nio år levde han ensam på gatorna i Etiopiens huvudstad Addis Abeba. När han var 14 år startade han sin första skola. Nu är han 66 år och har hjälpt tiotusentals fattiga barn att få gå i skolan och till ett bättre liv.

– Asfaws enda rikedom är alla hans elever, säger Behailu Eshete som gick i Asfaws första klass för 52 år sedan.

Berättelsen börjar när Asfaw är nio år och vaktar sin pappas getter. Hans pappa har bestämt att Asfaw ska börja i byns prästskola. Men Asfaw har ingen lust till det. Han hade varit i huvudstaden Addis Abeba med sin pappa och hade velat åka tillbaka dit ända sedan dess. Han tror att han kan få ett mycket bättre liv i Addis Abeba än om han stannar kvar i byn med sina elva syskon och vaktar getter. Men det är långt till Addis Abeba och Asfaw vet att mamma och pappa aldrig skulle tillåta att han flyttade.

– Det brukar ta mer än två dagar att rida på åsna till staden, så det tar nog lång tid att gå, tänker han. Tidigt nästa morgon ger han sig av till Addis Abeba.

Arbete och skola

När han går förbi St. George kyrkan i Addis Abeba ser

Barnen får även lära sig jordbruk och andra praktiska saker som de behöver för att alltid kunna försörja sig.

Asfaw många ensamma fattiga barn där. Eftersom han inte har några pengar går han in i kyrkan han också. Asfaw blir kvar över natten. Han stannar nästa natt också.

Asfaw tar jobb som bärare. Ibland går det flera dagar utan att han får något att äta. Liksom många av de andra barnen börjar Asfaw gå i kyrkans prästskola när han inte arbetar. Han lär sig snabbt och prästerna hjälper honom att få börja i en katolsk skola.

En dag går en rik kvinna förbi kyrkan med en stor korg full med ost. En av ostarna faller ur korgen.

VARFÖR NOMINERAS ASFAW?

Asfaw Yemiru nomineras till WCPRC Decennie-Barnrättshjälte för att han i över 50 år har ägnat all sin tid och kraft åt att kämpa för de mest utsatta barnens rättigheter. Han anser att utbildning är den enda vägen för de fattiga barnen till ett bättre liv. Efter att själv som 9-åring ha varit gatubarn och barnarbetare startade han 1957, 14 år gammal, sin första skola för barn som levde på gatan. Tiotusentals fattiga barn har fått sin utbildning i Asfaws skolor och han har även givit familjerna stöd med pengar och mjölk, mm. Det är gratis att gå i Asfaws skolor och ingen behöver betala för skolböcker eller köpa skoluniform. De flesta eleverna är flickor, som har det svårast att få gå i skolan. Aga har alltid varit förbjuden i Asfaws skolor, där barnen även får lära sig jordbruk och andra praktiska arbeten. Asfaws kamp för de fattiga barnen har varit lång och ofta svår. Han har även fängslats flera gånger.

Bra betyg i Asfaws skolor

Etiopien är ett av världens fattigaste länder. Landets invånare har drabbats av återkommande krig och torka, där miljoner människor dött av svält. Mer än hälften av landets invånare är barn under 15 år. Nästan två av tre vuxna etiopier kan inte läsa och skriva. Skolan är gratis och obligatorisk de första sex åren, men mindre än hälften av alla barn börjar i skolan. Endast vart tionde barn fortsätter till klass 6. Det är vanligt med mycket stora klasser. I många år har Asfaws Moya-skolan haft det bästa resultatet på slutprovet i klass 8 för hela Etiopien. Flera saker bidrar till det. Det går bara 30 barn i Asfaws klasser, de fattiga barnen är mycket motiverade att få lära sig, aga är förbjuden och stämningen god

Asfaw gör hembesök hos några av sina elever.

➔ – Hallå där! Du tappade en ost, ropar Asfaw och springer fram.

Kvinnan erbjuder honom att få arbeta och bo hemma hos henne. Asfaw tackar ja och under tre år arbetar han hemma hos kvinnan och hennes två söner. Varje dag går han upp före soluppgången och hugger ved och hämtar vatten innan han rusar iväg till skolan. Trots att han skyndar sig kommer han ofta för sent och får stryk av lärarna. När Asfaw kommer hem från skolan är han trött, men han har fortfarande arbete kvar att utföra. Han går aldrig och lägger sig förrän sent på kvällen.

Ät mindre!

Asfaw läser på bara några år in åtta skolår. När han gör det stora slutprovet i åttonde klass blir resultatet så bra att han får ett stipendium till den fina internatskolan Wingate.

När Asfaw är 14 år börjar han på Wingate. Han trivs jättebra. Men en sak oroar honom. Skolan ligger granne med Paulos Petros kyrkan där många fattiga ensamma barn lever. En dag när han sitter i matsalen och äter får Asfaw en idé.

– Tänk om vi skulle ge den mat som blir över till de fattiga barnen!

Asfaw går till rektorn, som tycker att Asfaw har helt rätt. Varje dag efter lunch står Asfaw och hans kompisar och delar ut mat till de hungriga barnen.

Asfaw ber sina klasskamrater att de ska äta mindre så att det blir mer mat över till de fattiga. Många tycker att det är bra, men de retas ändå lite med honom.

– Titta där kommer han som vill att vi ska vara hungriga! ropar de och skrattar.

Asfaw samlar även in kläder bland sina skolkamrater och ger till barnen. Några av de fattiga barnen frågar Asfaw om de inte kan få gå i skolan, precis som han. Asfaw pratar med några klasskamrater och de

bestämmer sig för att själva undervisa barnen.

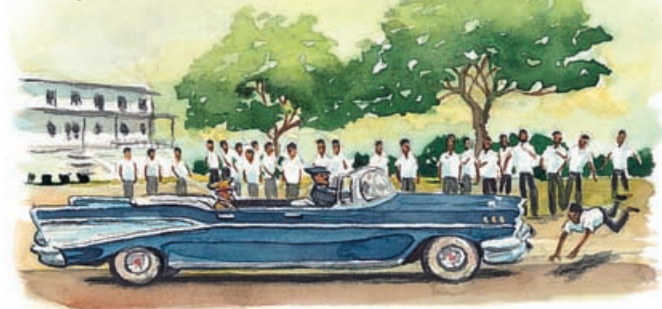
Klockan halv fem nästa dag håller Asfaw sin första lektion under en stor ek ute på gården. Ryktet om Asfaws skola under trädet sprider sig snabbt bland de fattiga barnen och för varje eftermiddag kommer det bara fler och fler.

Stopp kejsaren!

När Asfaw är 17 år, och går sista året på Wingate, kommer det ett par hundra barn till hans skola under eken varje eftermiddag. Asfaw

STOPP KEJSAREN!

Ge mig mark till en skola!

En barfota Asfaw (till vänster) visar kejsaren sin nya skola.

Den långa marschen

Asfaw går längst fram under 100-milamarschen för att få fram pengar till sina skolor.

Många av eleverna i Asfaws skolor bor i enkla plåtskjul.

Asfaw på hembesök

När det finns pengar får de fattigaste familjerna stöd från Asfaw, så att de kan låta sina barn gå i skolan istället för att arbeta.

hade tänkt läsa vidare på universitetet, men känner han att han inte kan överge alla de föräldralösa barnen under trädet. Han bestämmer sig för att försöka bygga en skola där barnen både kan få bo och fortsätta sin utbildning. Men han har varken pengar eller någon mark.

En dag får Wingate besök av Etiopiens kejsare Haile Selassie. Han är där för att se hur det går för eleverna på landets finaste skola. När kejsaren ska åka ser Asfaw sin chans. Han kastar sig på marken framför kejsarens bil och ropar:

– Ge oss mark!

Alla undrar förskräckta vad som ska hända. Kejsaren kliver ur sin bil och går fram till Asfaw.

– Varför behöver du mark? frågar han.

– Jag vill bygga en skola för fattiga barn, svarar Asfaw.

En tid senare får Asfaw en stor bit mark bakom Wingate-skolan av kejsaren. Han får låna pengar av

rektorn på Wingate och tillsammans med barnen börjar han bygga sin skola och flyttar in på den tillsammans med 280 föräldralösa barn.

Lång marsch

Tio år efter starten har Asfaw 2 500 elever och han är "pappa" till 380 föräldralösa barn. Men Asfaw har två bekymmer. Hans skola har blivit för liten och många av barnen får inte arbeta när de slutar. Då bestämmer sig Asfaw för att bygga en skola till. På den ska barnen förutom att lära sig matte, engelska och andra ämnen även få lära sig hur man sköter ett jordbruk. Om barnen lär sig hur man odlar grönsaker och föder upp kycklingar hoppas Asfaw att de ska kunna klara sig själva, även om de inte får ett arbete.

Som vanligt saknar Asfaw pengar, men han har en idé...

– Vi ska vandra till Harar och tillbaka! säger han till sina äldsta elever.

De tror att han skojar eftersom alla vet att Harar ligger 50 mil bort i öknen halvvägs till Somalia. Men Asfaw förklarar att de ska skicka ut information om vandrigen till organisationer, företag och rika personer för att få dem att sponsra vandrigen.

De vandrar genom bergsområden och stekande varma stäpper. De sover under bar himmel. Varje dag ger några av eleverna upp och till slut är det bara Asfaw kvar. Han är den ende som vandrar hela sträckan på 100 mil.

Asfaw använder också telefonkatalogen för att skriva till de 5 000 rikaste personerna och företagen i Etiopien. Han får bara ett svar! Men pengar blir det till slut, mest från vänner i utlandet. Asfaw köper en bit mark där han tillsammans med sina elever bygger ytterligare en skola.

Asfaws liv har varit en lång och ofta slitsam vandring för att hjälpa fattiga

barn. Under tidigare regeringar har han till och med fängslats för sitt arbete.

Sedan han började undervisa de föräldralösa barnen under trädet för 52 år sedan har tiotusentals barn fått sin utbildning på Asfaws skolor. Men ofta har Asfaw varit sorgsen för att han inte kunnat hjälpa fler barn. 🌍

Asfaws skola Asere Hawariat för de fem första klasserna.

Yewbneh

putsar skor och går i de fattigas skola

Yewbneh, 12 år, har en timmes promenad under torrperioden till Asfaws skola Asere Hawariat. Han älskar att få gå i skolan och hans dröm är att en dag bli läkare.

Yewbneh har putsat skor i tre timmar och innan dess har han gått i skolan hela dagen. Det värker i ryggen när han reser sig upp och räknar pengarna. Det kommer att räcka till lite bröd och kanske något mer. Yewbnehs bästa kompis Wondimageni är också klar så de börjar vandra hemåt.

När han kommer hem hänger Yewbneh av sig den slitna arbetsrocken. Röken från matlagningseldarna ligger tät, men hemma hos Yewbneh blir det ingen varm middag ikväll heller. Det blir bröd.

– Vi är fattiga. Livet är hårt och det är därför som jag tillåter dig att arbeta varje kväll. Jag gillar det inte

men vad ska jag göra? suckar mormor Fikirte.

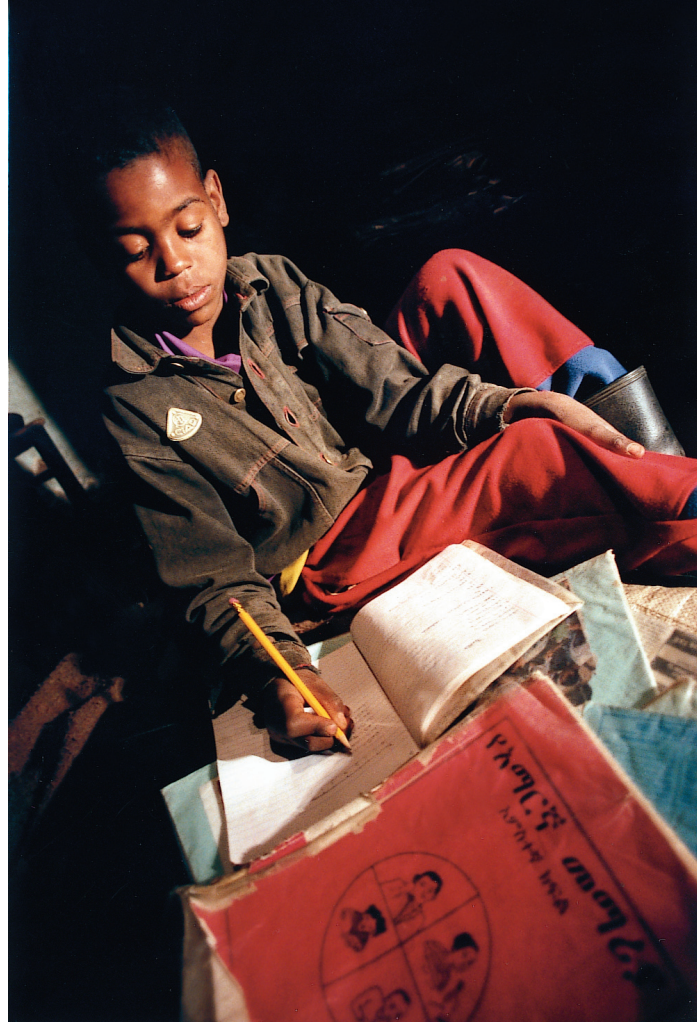
Yewbneh har alltid bott hos mormor och hennes barn eftersom hans egna föräldrar är döda.

– Det är bra att bo hos mormor, men jag blir alltid ledsen när jag tänker på mina föräldrar. Jag minns inte hur de såg ut.

Ingen uniform

Efter kvällsmaten går Yewbneh in i det lilla bruna lerhuset. Yewub, som är hans moster, väntar redan på honom. De gör läxorna ihop varje kväll under husets enda glödlampa.

Yewbneh ser Yewub som sin syster. Alla mormors barn – och de är många –

Yewbneh gör läxorna i skenet av den enda glödlampan familjen har.

har blivit hans "syskon". I två små rum bor tio vuxna och sju barn.

– Om jag inte pluggar kan jag aldrig få ett jobb. Då kommer jag att vara fattig hela livet, säger han.

Mormor håller med.

– Utbildning är jätteviktigt och vi har haft tur. Nästan alla mina barn har fått gå i Asfaws skolor gratis och jag har dessutom fått pengar från skolan varje månad för att betala vår el och kunna köpa mat och andra saker till barnen. Jag hade aldrig haft råd att skicka barnen till någon annan skola.

Yewbneh vet att det stämmer.

– Under mina första år betalade skolan mig 20 birr varje månad för att jag skulle kunna gå kvar. Nu får jag inte pengar lika ofta eftersom skolan inte har råd längre. Men jag behöver fortfarande inte betala för

att gå där och vi behöver inte ha uniformer. Ingen skulle ha råd att köpa uniform, säger Yewbneh.

Yewbneh kallar sin moster Kebebush för syster. Här stöter hon vete.

Tio vuxna och sju barn delar på två små rum hemma hos Yewbneh.

Smack!

Just när Yewbneh går förbi med sin skoputsar-utrustning får en av killarna in en fullträff på bollen som bundits fast med ett rep vid pålen. Bollen har pojkarna själva tillverkat av plastpåsar.. Pojkarna spelar tezerboll, och när en av dem missar är det dags för en ny spelare. Det rycker i Yewbneh att få var med, men han hinner aldrig.

– Jag tycker att alla barn borde få leka efter skolan istället för att behöva arbeta, säger han.

Yewbneh fick ihop till bröd på dagens skoputsning.

Gillar engelska

– Jag är inte säker på om jag vill gifta mig och ha barn. Först måste jag ha ett arbete så att jag kan försörja dom. Kan jag inte det vill jag inte ha barn. Jag vill inte att mina barn ska behöva ha det som jag, att både gå i skolan och att arbeta. Barn borde bara få gå i skolan, säger Yewbneh.

– Jag skulle vilja bli läkare. I Etiopien finns det väldigt många fattiga människor som inte har tillgång till

läkare. Jag skulle vilja hjälpa dom, säger han.

Någon ringer i klockan som hänger i trädet utanför klassrummet och rasten är slut. Magistern skriver något på svarta tavlan. Det står "Han putsar skor på eftermiddagen" på engelska.

– Har jag stavat rätt? frågar han.

– Ja, det är rätt! svarar hela klassen i kör.

Det är sista lektionen för dagen och Yewbneh, som går i femman, har engelska.

Han tittar en stund på svarta tavlan och sedan skriver han meningen i skrivboken. "He cleans shoes in the afternoon".

Lång skolväg

När skoldagen är slut står Yewbneh och pratar en stund med sina kompisar, men han kan inte stanna kvar så länge. Han har lång väg hem. När det är torrperiod tar det ungefär en timme. När regnen kommer måste han vada i leran och då tar det nästan dubbelt så lång tid att komma hem.

– Hallå Yewbneh! ropar hans "syster" Kebebush som håller på att stöta vete på gården när han kommer hem.

Han hejar, lägger ifrån sig den bruna skolväskan och äter en bit bröd innan han tar på sig sin blåa arbetsrock. Han går till vattenkranen och fyller skoputsarburken. Just då kommer hans kompis Wondimageni och tillsammans ger de sig av upp mot vägen. ☺

